

УДК 342.9

СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

**Д.В. ПАВЛЕНКО, здобувач¹,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Досліджено склад суб'єктів адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України, окреслено їх ознаки та визначено особливості їх адміністративної відповідальності.

Суб'єкти адміністративних правопорушень, адміністративна відповідальність, посадові особи, владні структури, недержавні структури, суб'єкти надання публічних послуг, контрольно-наглядова діяльність, аграрний сектор України.

Суб'єктами надання публічних послуг в аграрному секторі України є державні органи (їх посадові особи), органи місцевого самоврядування (їх посадові особи) та недержавні структури. У випадку ненадання або неналежного надання публічних послуг в аграрному секторі, якщо ці дії містять ознаки адміністративного правопорушення та за наявності інших підстав адміністративної відповідальності, суб'єкти надання публічних послуг можуть набувати ознак суб'єктів адміністративних правопорушень. Слід відмітити, що органи державної влади (їх посадові особи), органи місцевого самоврядування (їх посадові особи), недержавні структури як суб'єкти адміністративних правопорушень відрізняються між собою за правовим статусом, порядком здійснення публічно-сервісної діяльності, що загалом впливає також і на зміст їх адміністративної відповідальності. У зв'язку з тим, що адміністративна відповідальність є гарантією надання якісних публічних послуг в аграрному секторі економіки України, це зумовлює актуальність дослідження суб'єктів адміністративних правопорушень у цій сфері та особливостей їх адміністративної відповідальності.

Метою даної статті є визначення складу суб'єктів адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в

¹ Науковий керівник – кандидат юридичних наук А.В. Матвієнко

аграрному секторі економіки України, їх ознаки та особливостей адміністративної відповідальності.

Теоретико-методологічним підґрунтям статті постають дослідження таких фахівців у галузі адміністративного права як Б. Авер'янова, Д.Н. Бахраха, І.С. Войтенка, Є.Ф. Демського, В.К. Колпакова, Т.О. Коломоець, І.В. Пивовар, С.Г. Стеценка, Є.В. Шульги та інших. Зазначимо, що наукові дослідження суб'єктів адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України на даний час не проводилися, що зумовлює необхідність їх проведення, у тому числі і в рамках даної статті.

Передусім зазначимо, що вивчення суб'єктів адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України потребує визначення змісту поняття «суб'єкт адміністративних правопорушень». До речі, зауважимо, що чинне законодавство України не містить окремої правової норми, яка б визначала поняття суб'єкта адміністративного правопорушення, або в якій, принаймні, були перелічені основні ознаки суб'єкта адміністративного правопорушення. Зокрема, у КУпАП існує ряд статей, що прямо (наприклад, ст. 12 КУпАП) або опосередковано (наприклад, ст.ст. 14, 20 КУпАП) вказують на ознаки суб'єкта адміністративного правопорушення [1]. Не має єдності щодо поняття та ознак суб'єктів адміністративних правопорушень й серед науковців. Основними дискусійними питаннями є поділ суб'єктів адміністративних правопорушень на види залежно від сукупності ознак, якими вони наділені, та питання щодо можливості віднесення юридичних осіб до суб'єктів адміністративних правопорушень. Вважаємо, що дані питання потребують подальшого з'ясування.

Залежно від сукупності ознак, якими наділені суб'єкти адміністративних правопорушень, вони поділяються на загальні, спеціальні та особливі [2, с. 127–128; 3, с. 245–248]. На основі проведеного аналізу було встановлено, що: 1) загальні ознаки – це ознаки, характерні для будь-якої особи, що вчинила адміністративне правопорушення та підлягає притягненню до адміністративної відповідальності (вік з 16 років та стан осудності); 2) спеціальні ознаки – це ознаки, визначені конкретними складами адміністративних правопорушень, що характеризують особливості адміністративно-правового статусу особи та забезпечують диференціацію адміністративної відповідальності різних категорій осіб (наприклад, ознаки, які характеризують особливості трудової, службової діяльності, особливості поведінки в минулому тощо). Таким чином, загальними суб'єктами адміністративних правопорушень є осудні особи, що досягли 16 років, а спеціальними суб'єктами адміністративних правопорушень, серед інших, є, наприклад, посадові особи. Щодо особливих ознак суб'єктів адміністративних правопорушень, то, наприклад, І.В. Пивовар

під ними розуміє обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, виключають застосування деяких стягнень [2, с. 129]. Проте, у роботі був зроблений висновок про те, що за наявності обтяжуючих чи пом'якшуючих обставин особливих ознак набуває саме процедура застосування до суб'єктів адміністративних правопорушень заходів адміністративної відповідальності, самі ж суб'єкти не набувають особливих ознак.

Проведений аналіз положень чинного законодавства України дав змогу дійти висновку про те, що спеціальні ознаки суб'єктів адміністративних правопорушень при здійсненні публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України завжди є нормативно-визначеними та відіграють у конкретному складі адміністративного правопорушення конструктивну роль. При цьому нормативна визначеність може полягати або у прямій вказівці на суб'єкта правопорушення, або шляхом перелічення ознак, які опосередковано вказують на вчинення адміністративного правопорушення саме спеціальним суб'єктом. Конструктивна роль спеціального суб'єкта для конкретних складів адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності полягає в тому, що дані склади адміністративних правопорушень побудовані таким чином, що відповідальність за їх вчинення може нести лише спеціальний суб'єкт. І це цілком зрозуміло, оскільки публічно-сервісна діяльність здійснюється суб'єктами, які спеціально створені або спеціально уповноважені на її здійснення. А тому суб'єктами адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України є лише спеціальні суб'єкти, що мають загальні ознаки (досягнення віку адміністративної відповідальності, стан осудності) та спеціальні ознаки (наявність спеціальних повноважень на надання публічних послуг під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі).

Так, наприклад, суб'єктами адміністративних правопорушень можуть бути: 1) посадові особи державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на агропродовольчих ринках, на яких накладається адміністративна відповідальність за порушення порядку надання адміністративної послуги з проведення державної ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринного та рослинного походження на агропродовольчих ринках [4]; 2) посадові особи державного підприємства «Держреєстри України», на яких накладається адміністративна відповідальність за порушення порядку надання адміністративної послуги з ведення основного реєстру складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, і реєстру зернового складу [5] тощо.

Наступним дискусійним питанням є існування можливості віднесення до суб'єктів адміністративних правопорушень юридичних осіб. Одні науковці відстоюють позицію про те, що суб'єктами адміністративних правопорушень є виключно індивідуальні суб'єкти (фізичні особи) [3, с.

245]. Інші науковців стоять на тій позиції, що аналіз чинного законодавства України свідчить про те, що суб'єктами адміністративних правопорушень, окрім фізичних, можуть бути також й юридичні особи. На це вказує передбачена законодавством процедура застосування до юридичних осіб таких заходів стягнення як штраф, зупинення або анулювання ліцензії, обмеження або зупинення певних операцій, вилучення прибутку тощо [6]. Проте, варто зазначити, що віднесення адміністративно-господарських санкцій, якими і є вищевказані заходи стягнення, до заходів адміністративної відповідальності також є предметом наукових дискусій [6; 7].

У зв'язку із цим, вважаємо за доцільне зауважити, що відповідно до чинного законодавства України, адміністративно-господарські санкції можуть застосовуватися як до юридичних осіб, так і до фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності. А тому, на нашу думку, коректним, з точки зору наявності спільних матеріальних та процесуальних ознак адміністративно-господарських санкцій та заходів адміністративної відповідальності, а також враховуючи критерій винності діяння, як обов'язкової ознаки адміністративного правопорушення, є віднесення до заходів адміністративної відповідальності саме адміністративно-господарських санкцій, що застосовуються до фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Виходячи із цього, у роботі відстоюється точка зору про необхідність віднесення адміністративно-господарських санкцій за порушення порядку ведення господарської діяльності з надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України, що вчиняються саме фізичними особами-суб'єктами підприємницької діяльності, до заходів адміністративної відповідальності суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України. Тобто, вважаємо, що до суб'єктів адміністративних правопорушень відносять саме індивідуальні суб'єкти.

З урахуванням вищезазначеного, можна дійти висновку, що суб'єктами адміністративних правопорушень, що надають публічні послуги в аграрному секторі, є посадові особи владних структур (органів державної влади та органів місцевого самоврядування), посадові особи недержавних структур (юридичних осіб, надання публічних послуг в яких є одним із напрямів або основною діяльністю) та фізичні особи-підприємці, що здійснюють діяльність з надання публічних послуг.

Зазначимо, що найбільшу групу суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України складають саме владні структури: органи державної влади, органи місцевого самоврядування та, відповідно, їх посадові особи, які несуть адміністративну відповідальність у визначених законом випадках. Виходячи з положень ст. 14 КУпАП [1], адміністративна відповідальність посадових осіб пов'язана з недодержанням правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків.

Враховуючи положення Закону України «Про адміністративні послуги» [8], можна зробити висновок про те, що суб'єктами адміністративних правопорушень можуть бути посадові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, які надають адміністративні послуги безпосередньо або через центри адміністративних послуг, за вчинення адміністративних правопорушень у сфері публічно-сервісної діяльності, що полягають у порушенні правил, які входять до сфери їх службових повноважень.

Слід усвідомлювати, що повноваження державних органів (їх посадових осіб), органів місцевого самоврядування (їх посадових осіб) та повноваження недержавних структур як суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України різняться між собою тим, що зазначені владні органи мають додаткові повноваження щодо контролю за діяльністю недержавних структур з метою забезпечення законності їх діяльності та гарантування повного та всебічного задоволення публічних інтересів суб'єктів аграрного сектору економіки України. У зв'язку з цим, до службових обов'язків посадових осіб державних структур входить не лише безпосереднє надання публічних послуг в аграрному секторі України, а й здійснення контрольно-наглядової діяльності за недержавними структурами як суб'єктами надання публічних послуг в аграрному секторі України. Це, в свою чергу, зумовлює особливість адміністративної відповідальності даних груп суб'єктів, яку в суб'єктивному аспекті можна визначити як обов'язок даних посадових осіб зазнавати адміністративного примусу шляхом позбавлень особистого, майнового чи організаційного характеру за вчинені ними адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням установлених правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків, а саме порядку надання публічних послуг суб'єктам аграрного сектору України та порядку здійснення контрольно-наглядових повноважень за діяльністю недержавних структур по наданню публічних послуг в аграрному секторі економіки України.

Крім того, з метою з'ясування особливостей адміністративної відповідальності посадових осіб владних структур, варто звернути увагу на повноваження та відповідальність адміністратора, як посадової особи владного органу, що утворив центр надання адміністративних послуг. Відповідно до положень ст. 13 Закону України «Про адміністративні послуги» [8], головним завданням адміністратора, як посадової особи органу, що утворив центр надання адміністративних послуг, є здійснення організаційної функції, проте цим Законом передбачена також можливість адміністратора безпосередньо надавати адміністративні послуги, хоча на даний час ці повноваження адміністратора законодавчо не конкретизовані. Вважаємо, що з огляду на проблему значної завантаженості у роботі посадових осіб центрів надання адміністративних послуг, ймовірність здійснення даної конкретизації в найближчий час

досить висока. Саме тому, актуальним є питання дослідження адміністративної відповідальності адміністратора центру надання адміністративних послуг, враховуючи ті функції, виконання яких покладено на нього законом.

На основі аналізу положень чинного законодавства України, зокрема, змісту завдань, які покладаються на адміністратора, можна дійти висновку, що законодавець першочерговою вважає саме організаційну функцію адміністратора. На нашу думку, якість та повнота її здійснення прямо та опосередковано впливає на задоволення публічних інтересів суб'єктів звернення, серед яких є і суб'єкти аграрного сектору. При цьому прямий вплив здійснюється при наданні суб'єктам звернення вичерпної інформації та консультацій щодо вимог та порядку надання адміністративних послуг, адже від того, як адміністратор виконуватиме свої службові обов'язки (наскільки повною та достовірною буде ця дана інформація), залежить у подальшому результат звернення даного суб'єкта – надання або відмова у наданні адміністративної послуги. Водночас адміністратор опосередковано впливає на задоволення публічних інтересів суб'єктів звернення при виконанні таких службових повноважень як прийняття від суб'єктів звернень документів, їх реєстрація та передача відповідним суб'єктам надання адміністративних послуг, забезпечення направлення через засоби поштового зв'язку суб'єктам звернень результатів надання адміністративних послуг, здійснення контролю за дотриманням суб'єктами надання адміністративних послуг термінів розгляду справ та прийняття рішень. Результатом належного здійснення даних повноважень є дотримання відповідного порядку надання адміністративних послуг, а, зрештою, і задоволення публічних інтересів суб'єктів звернення.

Таким чином, на основі проведеного аналізу отримано висновок щодо важливої ролі адміністратора у процесі забезпечення задоволення публічних інтересів, в тому числі і суб'єктів аграрного сектору. Отже, цілком логічним постає також висновок про те, що адміністратор має обов'язково нести підвищену адміністративну відповідальність за правопорушення, що пов'язані з недотриманням правил, забезпечення виконання яких входить до його службових обов'язків. З метою врегулювання даного питання та враховуючи пріоритетність розбудови публічно-сервісної держави в Україні, у роботі пропонується доповнити главу 15 КУпАП «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» ст. 188⁴³ «Порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг» [1] і викласти її у наступній редакції:

«1. Порушення адміністратором вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг, крім тих, що вчинене ним при безпосередньому наданні адміністративних послуг, тягне за собою

накладення штрафу у розмірі від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Вчинення діяння, передбаченого частиною першою даної статті, яке завдало шкоди суб'єкту звернення або вчиняється повторно, тягне накладення штрафу у розмірі до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

На нашу думку, такі зміни дисциплінують адміністраторів, позитивно вплинуть на їх роботу, роботу суб'єктів надання адміністративних послуг та в цілому на задоволення публічних інтересів, зокрема і суб'єктів аграрного сектору економіки України.

Характеризуючи особливості посадових осіб недержавних структур та фізичних осіб-підприємців як суб'єктів адміністративних правопорушень під час здійснення ними публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України, слід відмітити, що притягнення цих суб'єктів до адміністративної відповідальності є можливим наслідком реалізації контрольно-наглядової функції за їх діяльністю щодо надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України з боку органів державної влади та місцевого самоврядування. До речі, слушною щодо цього постає думка Д.М. Лук'янця, який зазначає, що адміністративна відповідальність «починає реалізовуватися в той момент, коли поведінка об'єкта управління відхиляється від тієї, яку вимагає від нього суб'єкт управління. Виявлення такого відхилення здійснюється під час реалізації контрольної функції органом державного управління, а застосування заходів адміністративної відповідальності цим органом, у свою чергу, має на меті коригування поведінки об'єкта управління у необхідному напрямку» [9, с. 524–525]. З наведеного твердження Д.М. Лук'янця випливає, що суб'єкт здійснення контрольної діяльності та підконтрольний суб'єкт, діяльність якого становить об'єкт контролю, різняться між собою.

На нашу думку, твердження автора про те, що адміністративна відповідальність є наслідком здійснення контрольної функції органами державного управління, є справедливим при наданні характеристики адміністративної відповідальності саме посадових осіб недержавних структур та фізичних осіб-підприємців як суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України. Водночас, відповідно до чинних нормативно-правових актів (наприклад, стандартів надання публічних послуг), здійснення контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування як суб'єктів надання публічних послуг, в тому числі і в аграрному секторі економіки України, покладається на посадових осіб самих цих органів. Наприклад, загальними положеннями Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг, що затверджені Наказом Міністерства економіки України від 12 липня 2007 р. № 219 [10], передбачено, що адміністративний орган при застосуванні стандарту адміністративної послуги забезпечує, серед іншого, контроль за

дотриманням і ефективністю відповідного стандарту. Відповідно до положень Закону України «Про адміністративні послуги» [6] контроль за додержанням суб'єктами надання адміністративних послуг терміну розгляду справ та прийняття рішень покладається на адміністратора, який, як було раніше вказано, організовує надання адміністративних послуг шляхом взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг, а також безпосередньо надає адміністративні послуги.

Таким чином, по-перше, діяльність адміністратора з надання адміністративних послуг є об'єктом контрольної діяльності, здійснення якої входить до кола повноважень керівника органу, який утворив центр надання адміністративних послуг; по-друге, адміністратор здійснює контроль за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг, що так само, як і він, є посадовими особами одного адміністративного органу (органу державної влади або органу місцевого самоврядування). Як у першому, так і у другому випадку контрольна діяльність здійснюється, проте вона є внутрішньою формою контролю, для якої є характерним застосування саме дисциплінарної, а не адміністративної відповідальності. Вважаємо, що у цих випадках, і керівник органу, що утворив центр надання адміністративних послуг, і адміністратор мають право порушити питання про притягнення у порядку, передбаченому чинним законодавством, до адміністративної відповідальності посадових осіб владного органу, які неналежним чином виконують обов'язки по наданню адміністративних послуг, що не суперечить положенням ст. 61 Конституції України [11]. Можливість притягнення цих посадових осіб і до дисциплінарної, і до адміністративної відповідальності, додатково дисциплінує суб'єктів надання адміністративних послуг, що, у свою чергу, позитивно впливає на стан законності у сфері надання публічних послуг. При цьому слід відмітити, що керівник органу, який утворив центр надання адміністративних послуг та адміністратор, відповідно до чинного законодавства України, не наділені повноваженнями на розгляд справ про адміністративні правопорушення. Таким чином, адміністративна відповідальність посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування може бути, серед іншого, наслідком здійснення контрольної-наглядової діяльності, проте, притягнення до адміністративної відповідальності відбувається вже поза її межами.

У випадку ж здійснення контрольної-наглядової діяльності державними органами за недержавними структурами як суб'єктами надання публічних послуг, адміністративна відповідальність застосовується контролюючими органами в межах здійснення контрольної-наглядової діяльності та є її наслідком. Про це свідчать результати аналізу положень Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» [12] та Положення про кваліфікаційне свідоцтво сільськогосподарського дорадника та сільськогосподарського експерта-дорадника, що затверджене Наказом Мінагрополітики України від 26

квітня 2005 р. № 176 [13], якими затверджено порядок здійснення контрольної діяльності суб'єктами, уповноваженими Міністерством аграрної політики та продовольства України, за діяльністю сільськогосподарських дорадників як суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України.

Таким чином, вважаємо, що проведений аналіз особливостей адміністративної відповідальності посадових осіб недержавних структур або фізичних осіб-підприємців, як суб'єктів надання публічних послуг в аграрному секторі економіки України, дозволяє дійти висновку, що у суб'єктивному аспекті зазначена відповідальність є обов'язком даних суб'єктів зазнавати адміністративного примусу шляхом позбавлень особистого, майнового чи організаційного характеру за вчинені ними адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням установлених правил щодо порядку надання публічних послуг суб'єктам аграрного сектору економіки України, та, серед іншого, може бути наслідком здійснення контрольної-наглядової діяльності за порядком надання публічних послуг з боку державних органів та органів місцевого самоврядування з метою гарантування повного та всебічного задоволення публічних інтересів суб'єктів аграрного сектору економіки України.

Узагальнюючи все вищевикладене, зазначимо, що у роботі доведено, що суб'єктами адміністративних правопорушень під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України можуть бути лише індивідуальні спеціальні суб'єкти, які мають загальні та спеціальні ознаки. Встановлено, що ними можуть бути посадові особи владних структур (органів державної влади та органів місцевого самоврядування), посадові особи недержавних структур (юридичних осіб, надання публічних послуг в яких є одним із напрямів або основною діяльністю) та фізичні особи-підприємці, що здійснюють діяльність з надання публічних послуг. Проведений аналіз дозволив дійти висновку про те, що посадові особи владних структур виконують контрольну-наглядову функцію за діяльністю недержавних структур та фізичних осіб-підприємців з надання публічних послуг, а адміністративна відповідальність посадових осіб недержавних структур та фізичних осіб-підприємців під час здійснення публічно-сервісної діяльності в аграрному секторі економіки України є можливим наслідком реалізації цієї контрольної-наглядової функції.

Список літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 7 грудня 1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
2. Пивовар І.В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про культурну спадщину України: дис. ... канд. юрид. наук : спец.

12.00.07 / Пивовар Ірина Вікторівна ; Нац. університет біоресурсів і природокористування України. – К., 2010. – 290 с.

3. Колпаков В.К. Адміністративне право України : підруч. / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.

4. Про затвердження стандартів надання адміністративних послуг : Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 20 грудня 2010 р. № 562 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-standartiv-nadannja-administrativnih-posl-doc46906.html>.

5. Про затвердження стандартів надання адміністративних послуг : Наказ Міністерства аграрної політики України від 26 жовтня 2010 р. № 754 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=549828.

6. Войтенко І.С. Співвідношення адміністративних та адміністративно-господарських санкцій / І.С. Войтенко : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/admin-pravo/495-butyak/21400-2012-06-19-22-09-47.html>.

7. Демский Е.Ф. Соотношение административной и хозяйственной ответственности / Е.Ф. Демский // Юридическая практика. – 2005. – № 5. – С. 3–4.

8. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

9. Виконавча влада і адміністративне право / В.Б. Аверьянов, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяк та ін. ; заг. ред. В.Б. Аверьянова. – К. : Ін.Юре, 2002. – 668 с.

10. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг : Наказ Міністерства економіки України від 12 липня 2007 р. № 219 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.nau.ua/doc/?code=v0219665-07.

11. Конституція України від 28 червня 1996 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр.

12. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність : Закон України від 17 червня 2004 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1807-15>.

13. Про затвердження Положенням про кваліфікаційне свідоцтво сільськогосподарського дорадника та сільськогосподарського експерта-дорадника : Наказ Міністерства аграрної політики України від 26 квітня 2005 р. № 176 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0838-05>.

Исследовано состав субъектов административных правонарушений при осуществлении публично-сервисной деятельности в аграрном секторе экономики Украины, определены их признаки и особенности административной ответственности.

Субъекты административных правонарушений, административная ответственность, должностные лица, властные структуры, негосударственные структуры, субъекты предоставления публичных услуг, контрольно-надзорная деятельность, аграрный сектор Украины.

The structure of subjects of administrative offences in the implementation of public-service activities in the agricultural sector of Ukraine is revealed. In the paper their characteristics and peculiarities of their administrative responsibilities are determined.

Subject of administrative offenses, administrative responsibility, officials, authorities, no government agencies, entities providing public services, control activities, the agricultural sector of Ukraine.